

Sanasto

Sukupuoli-identiteetti

Sukupuoli-identiteetti tarkoittaa ihmisen omaa kokemusta sukupuolestaan tai sukupuolettomuudestaan.

Sukupuolen ilmaisu

Sukupuolen ilmaisu viittaa siihen, millä tavoin ihminen ilmaisee sukupuoltaan. Nämä termit eivät kerro mitään henkilön seksuaalisesta suuntautumisesta tai hänen seksuaalisesta käyttäytymisestään, vaikka näin usein luullaan.

Heteronormi/-atiivisuus

Heteronormatiivisuus tarkoittaa, että kaikkien oletetaan olevan heteroita. Heteronormin mukaisesti kaikki ihmiset ovat joko miehiä ja naisia ja että heteroseksuaalisuus on ”luonnollisin” seksuaalisuuden muoto.

HLBTI

HLBTI viittaa sanoihin homo, lesbo, bi, trans ja intersukupuolinen. Se kattaa siis seksuaalivähemmistöt (homot, lesbot ja bi(seksuaali)t) sekä sukupuolivähemmistöt (trans- ja intersukupuoliset).

Homo

Viittaa mieheen, joka tuntee viehätystä, rakkautta ja/tai vetoa toiseen mieheen.

Lesbo

Viittaa naiseen, joka tuntee viehätystä, rakkautta ja/tai vetoa toiseen naiseen.

Bi

Biseksuaali on henkilö, joka tuntee viehätystä, rakkautta ja/tai vetoa sekä poikiin/miehiin että tyttöihin/naisiin.

Trans

Trans tai transihminen on kattotermi henkilöille, jotka ovat transsukupuolisia, transvestitteeja tai muunsukupuolisia (transgender). Transsukupuolinen viittaa henkilöön, jonka kokemus omasta sukupuolesta ei vastaa hänelle syntymässä määriteltyä sukupuolta. Transsukupuolinen ihminen voi korjauttaa kehoaan vastaamaan kokemaansa sukupuolta esimerkiksi hormonien avulla ja/tai kirurgisesti. Transvestiitti tarkoittaa henkilöä, joka haluaa ajoittain ilmentää sekä miehistä että naisista puoltaan itsestään, esimerkiksi pukeutumisen avulla. Muunsukupuolinen tai transgender viittaa henkilöön, jonka

sukupuoli on omanlaisensa yhdistelmä mieheyttä ja naiseutta. Muunsukupuolinen voi kokea itsensä sukupuolettomaksi tai monisukupuoliseksi. Hän elää mieheyden ja naiseuden rajalla.

Inter

Intersukupuolisuus tarkoittaa synnynnäistä tilaa, jossa ihmiseen sukupuolta määrittelevät fyysiset tekijät tai ominaisuudet eivät ole yksiselitteisesti miehen tai naisen. Intersukupuolinen voi kokea sukupuolensa monin eri tavoin: nainen, mies tai ensisijaisesti intersukupuolinen.

Queer

Englannin kielen adjektiivi queer tarkoittaa ”outoa” tai ”kummaa” ja sitä on erityisesti aikaisemmin käytetty seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä halventavassa merkityksessä. Nykyään monet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ihmiset ovat ottaneet termin omakseen. Termillä viitataan yleisesti heteronormatiivisuuden kyseenalaistamiseen ja siitä poikkeamiseen. Akateemisissa yhteyksissä queer-teoria ja queer-tutkimus viittaavat kriittiseen sukupuolen tai seksuaalisuuden tutkimukseen.